

סוכם על ידי אבי שוע –

shuaavi@gmail.com

<http://www.cs.huji.ac.il/~shuaavi>

אני מקווה שהסיכומים יעזרו לכם ולעוד רבים – אבל אני חייב להעיר – יתכן, ואפילו סביר, שיש בה טעויות. **אני (ואף אחד אחר) לא לוקח אחריות** לאף ציון / נזק שיגרם בגלל הסיכום.

אבי שוע

28.2.2007

תוצאתנות (אצל Shaw)

תוצאתנות: מה שקובע את הסטטוס המוסרי של בעיה זה אך ורק תוצאתניה – עד כמה מצב העניינים שהיא גורמת יהיה 'טוב'. תוצאתנות מנסה למקסם את ה'טוב' – בלי להגדיר מהו טוב. (ולכן היא משפחה של תורות מוסריות).

נשים לב שתוצאתנות (סטנדרטית) מדברת על **מיקסום הטוב המצופה**, לא מה שקרה בפועל. מאפיינים חשובים (של התוצאתנות הסטנדרטית):

1. דוקטרינת מיקסום הטוב (להבדיל מדוקרטינה שמסתפקת ברמה מסוימת של טוב).
2. דורשת ולא רק ממליצה על הפעולה האופטימלית – דרישה בינארית (חוץ ממקרה שאין תיקון של טוב פעולות).
3. כשסופרים את תוצאות הפעולה, יש לקחת גם את הפעולה עצמה בחשבון (ערכה המוסרי כשלעצמה). (אחרת יש בעיה עם 'תיאור הפעולה', בהמשך)
4. מותר להתייחס לכלול בתפיסת הטוב את התפיסות ההיסטוריות (מצב העניינים הוא טוב או לא גם בתלות במה שקרה בעבר).
5. מגלמת תפיסת טוב שהיא agent-neutral
6. לא מתייחסת ל'ראוי', 'צודק', וכיו"ב – רק לתוצאות. תוצאתן מעדיף את ה'טוב' על ה'ראוי', להבדיל מדאונטולוגים, שלא מקבל את ההעדפה המדוברת.
7. מה שקובע rightness זה תוצאות **צפויות** ולא אקטואליות (וחוסר ודאות)
  - a. כדי לאפשר פעולה ולא רק שפיטה.
8. לא צריך לחשב עד אינסוף – צריך לחשב עד כמה שהחישוב יתרום
  - a. רגרסיה אינסופית?

בעיה – הרבה פעמים אנחנו לא יודעים מה יהיו התוצאות

1. אבל הרבה פעמים כן...
2. אפשר לשאוף להשיג מידע גם אם לא תמיד נצליח
3. זו בעיה בשביל כל שאר התאוריות, לא רק שלי. 'הכל עובר עליך, וחרא בידך'.

תועלתנות:

1. קבוצת מקרים פרטיים של תוצאתנות
2. טוב: רווחה אישית
  - a. סכימת הרווחה האישית של כל האנשים
- 3.

בעיית תיאור הפעולה: קאנט מתאר את הציווי הקטגורי – לעשות רק מה שהייתי מוכן שכולם יעשו. אבל יש כאן בעיה – אותה פעולה יכולה להיות מתוארת בכמה דרכים:

1. לרצוח מישוהו כדי להשיג מזומן
2. לחץ על כפתור
3. פעל באמצעות כפות ידיך כדי להרוויח כסף
4. הקטן את כמות הרצון הרע באולם.

מבחן הציווי הקטגורי של קאנט חסר כל תוכן בלי קריטריון לבחירת תיאור הפעולה.

תוצאתנות אצל Vallentine

1. למה להיות תוצאתן?
  - a. מה שהופך פעולה לראויה, זה שהיא הופכת את העולם לטוב יותר.
  - b. פשטות
  - i. אקסיומטית, לאו דווקא ביצועית
  - c.

חוב משיעור קודם – Indifference principle. לא בטוח שכל בורות אפשר לפתור באמצעות הסתברות – יכולה להיות בורות גם בנוגע להסתברויות. דיברנו על indifference principle – האם מותר להניח שהסתברויות שוות אם אנו לא יודעים אותן?

דוגמא לבעייתיות שהוא יוצר –

- ידוע שבשק יש המון קוביות, שאורך פעתן בין 0-2 ס"מ. מה הסיכוי שאורך הפעה קטן מס"מ של קוביה אקראית? ע"פ indifference principle, חצי.
- אפשר לשאול את אותו דבר מבחינת הנפח (בשק יש קוביות בנפח של 0 – 8 סמ"ק) – ואם מכילים את העקרון על אורך הפעה, אז צריך להגיד חצי, אם ע"פ נפח – שמינית.

אם אי אפשר להחיל Indifference principle תמיד, לא ברור שכל מקרה של בורות אפשרי לפתרון באמצעותו.

פעם שעברה עצרנו בתועלתנות כמקרה פרטי של תוצאתנות. תועלתנות מדברת על תפיסת טוב שמדברת על 'טוב לאנשים'. לא מדברת על יופי, 'גיוון ביולוגי', וכיו"ב – האם יש להם ערך פנימי של טוב? לפי תועלתנים - לא! על פי תועלתנות – הטוב ניתן לסכימה – מדובר כאן על עיקרון של moore – שהטוב הכללי הוא סכימה הטוב של האנשים.

העמדה התועלתנית הקלאסית לא מדברת על הבדל בין יחידות טוב של אחרון העניים או של המלך. Prioritarianism – הרעיון הבסיסי הוא שרווחתם של כולם נחשבת, אבל יש קדימות למי שרווחתו נמוכה יותר. תפיסה Agent Neutral, אבל נותנת ערך לשוויון. אפשר אולי לעשות רדוקציה של Prioritarianism לתוצאתנות סטנדרטית, ע"י מדידה של רווחה כמרחק מהמוצע.

Shaw מדגיש בצדק, שעמדה תוצאתנית עם תפיסת טוב שונה יכולה להתמודד עם חלק גדול מההתנגדויות לתוצאתנות.

אשם ושבח

לפי תוצאתן – ראוי להאשים כאשר זה יתרום לתוצאות, לא אם הפעולה היא פסולה. אין קשר של 'אשם' בין פעולה פסולה לבין האשמה. בנוסף, כדאי להעניש אנשים חפים מפשע אם זה מקדם את הטוב. נקודה נוספת היא שקיים הבדל אם דבק במישהו אשם מוסרי, או האם ראוי לצעוק / להעניש אותו. תוצאתן לא צריך לענות על אשם מוסרי כמו שהוא עונה בנוגע להאשמה.

תוצאתנות פעולות (/ישירה/סטנדרטית) – הפעולה שראוי לבצע היא זאתי שממקסמת את הטוב.
תוצאתנות כללים – הפעולה שראוי לבצע היא זאתי שמבוצעת בהתאם למערכת כללים שהיא נבנתה כדי
למקסם את הטוב.

השאלה היא האם יש מקום לתוצאתנות עקיפה שכזו:

למה אנחנו רוצים תוצאתנות כזו – היא פותרת כל מיני דוגמאות רעות ('עדיף להרוג בן אדם, ולהשתיל
את איבריו ולהציל 5 אחרים').

1. מצד אחד – לאו דווקא – אם תוצאתנות מדברת על מיקסום, אין סיבה לבחור כללים – או
שהכללים תמיד בוחרים את הפעולה האידיאלית (לפי תוצאתנות סטנדרטית), ואז אין סיבה
לבחור את הכללים, ואם לא – אז הפסדנו את המקסימליות.
2. תשובה לזה – אולי האינטרס שלי זה לאו דווקא למקסם את הטוב?

התנגדות (Lirons): נקבל כלל R. ניקח פעולה A, R ש דורש, אבל לא ממקסמת את הטוב (חייבת להיות
כזו, אחרת תועלתנות כללים שקולה לתועלתנות רגילה). למה R הוא כלל מוצדק אבל?
אם נבחר את $R - R^* = R - A$ בלי החלתו על A, נמקסם את התועלת. אפשר להמשיך כך
באינדוקציה, עד שנגיע לתוצאתנות רגילה.
נשים לב שגם תוצאתנות סטנדרטית משאירה מקום לכללי אצבע – במקרים בהם זה יגרום לתוצאות
טובות יותר מאשר מאשר חישובים ללא סוף.

נשים לב, שזה לא סותר כללי תנועה – מערכת חוקי תנועה בסגנון 'סע בדרך שתמקסם את מספר האנשים
שתגיע הביתה ביעילות ובבטיחות' לא תמקסם את מספר האנשים שיגיעו הביתה ביעילות ובבטיחות. זוהי
בעיית קוארדינציה -

בעיית קוארדינציה – בעיה שהיא לא סכום 0 – כשאני מדרג את התוצאות האפשרויות, חשוב לי לא מה
אני אעשה, או האחר יעשה – חשוב לי שיתקיים שיוויון (לדוגמא – עדיף לי שכולם יסעו באותו צד,
מאשר באיזה צד אני אסע)

נקודה מעניינת - פומביות: תועלתנות מעודדת אותנו לשקר לאנשים לגבי תורת מוסר (להגיד שאסור
להרוג, וכאלה...), כי אם כולם יחשבו את הכל, הרבה רע יצא מזה.
דוגמא לזה – אם אין אלוהים, וטוב יצא מזה שנגיד לאנשים שיש אלוהים, אז כדאי להגיד לאנשים שיש
אלוהים.

מגבלות דאונטולוגיות

אנו רוצים להגיד ש *chopping up chuck* היא פעולה אסורה (להרוג בן אדם כדי להציל 5 אנשים מאיבריו). זוהי מגבלה דאונטולוגיות – כנגד המקרה של קידום הטוב.

21.3.2007

העמדה של Nocross על Scalar Consequentialism – העמדה הסקלרית

מוטיבציה: לענות על הביקורות הסטנדרטיות שיש לתוצאתנות, ביחוד על הדרישות המוגזמות. אפשר למצוא מוטיבציות אחרות לעמדה הזו (פשוטות, מתאימה יותר לאינטואיציות, ...)

העמדה: במקרה של פעולות, אפשר לתת אך ורק הערכה סקלרית, ולא 'טוב' ו'רע' מוחלט. אי אפשר להגיד שפעולה היא 'אסורה' או 'מותרת' – אפשר רק לתת לה הערכה סקלרית. הרעיון הוא להתנגד לדיכוטומיה. אני לא יכול להגיד שפעולה היא 'טובה' או 'רעה'. לא ברור אם אני יכול להגיד שפעולה היא יותר טובה או יותר רעה. **אני יכול להגיד על פעולה שהיא 'יותר מקדמת את הטוב' מאחרת.** לדוגמא - נשים לב שלא ברור מה אני יכול להגיד על אשם – בשביל להגיד שמישהו אשם, אני צריך להגיד שמישהו פעל באופן אסור – ואני לא יכול להגיד את זה כשכל מה שאני יכול להגיד זה שהוא 'פחות קידם את הטוב'.

תאוריית טעות: להראות תמונה של המחויבות של השיח הרלוונטי (לדוגמא – במתמטיקה – אובייקטים אבסטרקטיים, וכאלה), ולהראות שהיא לא מתקיימת. יש המחזיקים בתאוריית טעות בנוגע למוסר.

מה שNorcross אומר זה בעצם שהסיווג של פעולות לנכון / לא נכון, מחייב חלוקה דיכוטומית שהוא כופר בה, ולכן היא רוויה טעות, ולכן היא שקרית. לכן הטענה 'אסור לטגן תינוקות' היא שקרית. הוא תיאוריקן טעות לגבי מותר / אסור.

אם אני מחזיק בתורה סקלרית לגבי גובה, אני אגיד ש'משה גבוה' הוא פסוק שקרי, אבל יתכן ש'משה יותר גבוה מיוסי' יהיה אמיתי.

לדעתו, גם Satisfying consequentialism חשובות לביקורת שלו – כי גם הן מחויבות לדיכוטומיה, ולא קריטי לו איפה הדיכוטומיה.

למה הבעיה לדעתו לא עולה לדאונטולוגיה? בסיס עמדה תוצאתנית מדברת על חלוקת טוב סקלרית. אתה מניח שטוב הוא סקלרי, ושהבחירה היא דיכוטומית. אצל דאונטולוגיה, אין בכלל סקלריות. הם דיכוטומיה מראש. לדידו, התוצאתן צריך להגן על הדיכוטומיה, שכן בבסיס התאוריה שלו יש את הטוב הסקלרי, ולא הדיכוטומי.

לדעתו, תועלתנות אינה Over Demanding בגלל שהיא לא דורשת כלום. הבעיה היא שהיא Under Demanding – אז היא לא תאוריה מוסרית... לפתור Over Demandingness בלא לדרוש כלום, פותח בעיה אחרת.

דיון אינסטרומנטליסטי

נשים לב, שמשקולים תועלתניים, מותר לנו עדיין לדבר במונחי right and wrong - תלוי בנסיבות. הוא מגן בכך על עמדה אינסטרומנטליסטית. זה יכול להקל על חוסר האינטואיטיביות של העמדה. הוא אבל לא מגן מספיק על ההבחנה מתי מותר להשתמש ב-right / wrong.

קשה להניח שמה שנותן את התוצאות הטובות של תוצאתנות, זה שאנשים מדברים במונחים של right / wrong, אם הם לא מאמינים בכך. לכן העמדה האינסטרומנטליסטית של נורקרוס צריכה להיות לא ישירה – ולא פומבית.

כלומר – או שהעמדה במונחי right / wrong מועילה או לא. אם לא, אז צריך להפסיק לדבר על כך. אם היא מועילה, למרות שהיא טעות, אז אתה צריך לשקר בנוגע לכולם כשמדברים על right / wrong. עמדתו של נורקרוס צריכה להיות כמו עמדת טעות אינסטרומנטליסטית תיאולוגית - לדעת שאין אלוהים, אבל לספר לאנשים שיש אלוהים, כדי שלא יהיה בלאגן.

נורקרוס אומר שאם אני מחזיק ב'divine command theory' (פעולה היא מוסרית אם האל ציווה עליה), וזה בוקר כבר על ידי סוקרטס, ונפל מהרבה סיבות, ומאמין שפעולות פסולות רק בגלל שאלוהים

שונא אותן, אז ברור למה אני מחזיק במודל של מוסר כציווים. אבל אחרת, הסיבה היחידה לראות מוסר כציווים היא פרגמטית. לטענתו, המחשבה שיש בעולם מצבים שהם 'טובים' או 'רעים', נכונה יותר מאשר מחשבה שיש בעולם פעולות שהן 'מותרות' או 'אסורות'.

על מנת להקנות עוד יותר את חוסר האינטואיטיביות של העמדה, הוא מציע לדבר על מיקסום תועלת כסוג של אידיאל ('מה ישו היה עושה'). זה מאפשר לדבר במושגים יותר ברורים (What Would John Stewart Mill Do?)

הטיעונים וביקורתם

שרירותיות: תחת הנחות תוצאתניות, כל בחירה בין גבול מסוים של טוב ורע היא שרירותית.

- אבל איך אפשר להגיד שהקצה הוא שרירותי? נקודת המקסימום (מיקסום הטוב) לא שרירותית. לכן הטיעון שלו יותר טוב נגד Satisfising Consequentialism.

הביקורת הנ"ל היא על עמימות – אז אוקי, יש מקרי גבול לתאוריה. למה זה שולל אותה?

אפשר לראות את זה כביקורת כזו:

1. 10^6 גרגרים הם ערימה
2. לכל $n \in \mathbb{N}$, אם n גרגרים הם ערימה, גם $n - 1$ גרגרים הם ערימה

מסקנה: 0 (וגם $-\infty$) גרגרים הם ערימה.
השלילה של 2 גורמת לכך שיש שלב שבו אם מורידים גרגר, זה לא ערימה.

תשובות לבעיה:

1. משהו גרוע בלוגיקה (יותר להשתמש במודוס פוננס, אבל לא יותר מדי פעמים)
2. 2 שקרי (יש שלב שבו ערימה פחות גרגר היא לא ערימה).
3. 1 שקרי (ערימה לא מוגדרת היטב).

התשובה לטיעון: מה שאנו רואים כאן – תמיד בעולם האמיתי יש בעיה של עמימות. זה לא פייר להעלות אותה בנוגע למוסר. היא לא סותרת את התאוריה.

טיעון מדרון חלקלק: אם נתיר המתות חסד של מי שהסכים, אחרי כן נמשיך המתות חסד של מי שלא הסכים, אחרי זה סתם נהרוג אנשים, ובסוף נגיע לרצח עם. טיעון נגד זה אומר שלא ברור שלא נדע להבחין בין המצבים, וזו הנחה שרירותית.

איזה הבדלים חשובים יותר: נגיד שהמקסימום האפשרי מתאפשר על ידי פעולה שנותנת 12, והחלופה הבאה תתן 10 (מצב טוב בעולם), ואחרי כן 8. איזה הבדל חשוב יותר – בין 10 ל-12, בין 8 ל-10 – התוצאתן אמור כביכול להגיד שהפער בין 8 ל-10 פחות משמעותי מזה בין 10 ל-12.

- הטיעון נכשל כי הוא משתמש ביותר ממשמעות אחת במילים 'חשוב יותר'. אין שום סיבה שתוצאתן יחשוב שתמיד יהיה יותר חשוב לעבור מפעולה פסולה לפעולה פסולה מאשר לעבור מפעולה פסולה לפעולה פסולה אחרת – אבל יש מובן שבו אני צריך להגיע תמיד עד הראויה, למרות שלא תמיד המדרגה האחרונה היא 'הכי חשובה'.

28.3.2007

המשך משיעור קודם

עוד קצת ביקורת על Norcross – עמדתו היא scalar utilitarianism – כלומר, תאוריית טעות של rightness / wrongness. כל מה שיש זה סקלה של מצבי עניינים טובים יותר ופחות.

פעם קודמת ביקרנו כמה טיעונים שלו.

הביקורת הראשונה היא שאפשר לטעון ש Scalar Utilitarianism היא לא Action guiding – היא לא מאפשרת להגיד לי מה לעשות. 'אבל ברור שזה תפקידו של המוסר'. יותר פורמלית –

- (1) תורות מוסר (אמיתיות, טובות) הן action-guiding.
- (2) תורה ללא שיפוטי right and wrong אינה action-guiding.
- (3) לכן, תועלתנות סקאלארית אינה תורת מוסר (אמיתית, טובה).

הוא יוכל להגיד ששיקול 2 שקרי – שיקולים סקלריים מספקים בשביל לשקול פעולה.

טיעון אחר – אם התאוריה שלו לא מספקת 'right / wrong', אין כאן שום יחוד של העמדה מול עמדות דאונטולוגיות. הוא יאמר כי 'נותר ייחוד' – פשוט שונה.

טיעון אחר נגדו יהיה להגיד שאי אפשר לעמת את העמדה שלו מול עמדות אחרות (מה עושים אם צריך to chop up chuck)? הוא עונה כי ההתנגדות מניחה את המבוקש. בנוסף, התאוריה אומרת מה עדיף, ולכן כן עונה במידת מה לשאלה.

התנגדויות נוספות

אולי יש רציונאל עצמאי להכנסת הדיכוטומיה בין right and wrong? אולי במונחי רדוקציה לטעמים? אולי במונחים סקלריים? הרי גם אם יש סקלה, אז ברור שיש בה קצוות.

'אבל ברור שפסול לשרוף חתולים למטרת הנאה סדיסטית'

לא ראוי להשתמש במונח שתאוריית הטעות פוסלת 'פסול' בטיעון נגדי.

Murphy on demandingness

הדיון שואל 'מה הבעיה בover demandingness בכלל?' – undermines the problem. המסקנה היא ש'אין בעיה של Over demandingness'. יש בעיה של 'חלוקת נטלים כאשר אין full compliance'.

בעיית Base Line

השאלה הראשונה היא אודות הבסיס – צריך להבין מה היא דורשת. לכן צריך להבין מול מה משווים אותה.

האפשרויות:

1. הסטטוס קוו - אם אני מתנהג רק על פי אינטרס עצמי (Prudence).
  - a. אבל נגיד שגנבתי מיליון דולר, ואני צריך להחזיר אותם (ע"פ רוב תאוריות המוסר) – וזה לא נראה לנו over demandingness.
  - b. המון תורות מוסר דורשות הרבה דברים יחסית לסטטוס קוו ולאיינטרס העצמי. אז למה אנחנו לא שוללים אותן? בנוסף common sense דורש המון מעניים (לא לגנוב), ולא הרבה מעשירים (לא דורש לחלק כסף). למה אז אנו מעדיפים אותו?
2. The normative status quo – כמה תאוריה דורשת שתיתן מתוך מה שיש לך 'בצדק' (לא מתוך מה שיש לך).
  - a. לפי מה מגדירים צדק?
    - i. זה כבר מניח תאוריה מוסרית.
    - ii. לפי זה – אף תאוריה לא דורשת כלום – כי תאוריה אף פעם לא דורשת ממך ליותר על משהו שאתה זכאי לו ע"פ אותה תאוריה.
  - b. אפשר להשוות מול 'minimal morality' / 'common sense morality'.
    - i. אבל זה סה"כ להניח את המבוקש (common sense morality).
      1. מי אמר שאסור?

לאיפה הגענו בשלב הזה

אפשר להגיד שכדי להבין מה זה demands צריך baseline. חשבנו על שתי אופציות – שתיהן נכשלו. על כן – אין overdemandingness, שכן אין פשר לdemands. אפשר לקרוא זאת כך – ושהמשך המאמר הוא רק בשביל להמשיך את הספר.

30.5.2007

מנהלות:

היה שיעור אחד, בו היה דיון בפרק 3 של מרפי (באו נציגי האגודה, בא ביטחון, היה סבבה). הפסדנו 3 – 4, מוסיפים לנו 2, ככה שאנו בגירעון של 1 (או 2). נוסיף שיעור השלמה אחד, נעשה פעם אחת מרתון אל תוך הלילה... ככה"נ זה יהיה עוד שבועיים, יעודכן.

נושאים: היום מדברים על פרקים 5 – 7 של מרפי, ועל הטקסט של טום היל (**שאותו יש לקרוא לפעם הבאה**). לאחר מכן נדבר על סיכויים וסיכונים, באמצעות המאמר של Smith & Jackson. זה יסיים את פרק נושאי החובה של הקורס, ואז נעבור לנושאי הרשות.

אתיקה:

דיברתי בפעמים הקודמות על כך תועלתנו דורשת יותר מדי. היה דיון שמדבר על מה פשר האשמה, ולמה תועלתנות נחשבת OverDemanding להבדיל מאחרות. נדונה בעיית BaseLine לדוגמא. דוגמא היא שיש חובה מוסרית לסקנדינבים לתת חלק מכספם לרעבים, בגלל שיש להם. נניח והמחוקק הסקנדינבי כבר גילם את זה בתקציב, האם החובה המוסרית הזו היא Demanding? ננסה להגיד שלא, שכן בכל מקרה הם יעשו את זה (בשל החוק). מה שקורה כאן זה שאחרים פועלים על פי הנורמות המוסריות (המחוקק).

Murphy טוען שכשאנו לוקחים בחשבון את הפעילות של אחרים, מתמוססת הבעיה של OverDemandingNess.

Partial Compliance

ננסה להתמודד עם הבעיה שלא כולם פועלים בדרך שהמוסר דורש מהם, ואיך יש להתנהג בעולם שלא פועל באופן מושלם. נשים לב שיש קשר בין הבעיה לבין OverDemandingness – אם כולם היו מציינים, לא היתה 'דרישה מוסרית ממני לתת את כל כספי ל'unicef'. נשים לב שזה המשך של הפרוייקט של מרפי – קודם היה שלב של למוסס את הבעיה של overdemandingness, ועכשיו להגיד שהבעיה האמיתית היא Partial Compliance.

איך נתמודד עם Partial Compliance?

ע"פ תועלתנות

נדמה שע"פ תועלתנות, החשיבות המוסרית שמישהו הוא non-compliant, לא שונה מהחשיבות של טורנדו. מה שרלוונטי רק זה 'מה הפעולה גורמת'.

לא משנה לתועלתן שמישהו לא מתנהג בהתאם לחוקיו. זה עוד 'חסרון' של תועלתנות.

נשים לב שלפעולה שלי יש תוצאות עקיפות – חשוב לי לגרום לאחרים לפעול באופן מוסרי, לא בגלל ערך פנימי, אלא כדי למקסם תועלת.

The Compliance Condition

מפרי לא מדבר על תורת מוסר, אלא 'על עקרונות של גמילת טוב' (beneficence). הוא חושב שאלה העקרונות המוסריים היחידים שהם agent neutral. לדוגמא, נניח שאני שוקל לתרום 10 ש"ח, ואני יודע שאם אני לא אתרום, מישהו אחר יתרום יותר – אזי עקרון beneficence יתפקד כתוצאתני, ואני אדרש לא לתרום. **הרעיון הוא שהדרישות מופנות לא לפרטים, אלא לקבוצה.** החובה של 'גמילת הטוב' היא לא של מישהו ספציפי, אלא של קבוצה. האינטואיציה שמרפי מנסה להציג היא 'שזה לא הוגן שאני אשלם יותר כי מישהו אחר לא עומד בהתחייבותיו' – אינטואיציה ראשונית של הגינות. הניסוח הרשמי:

Agent-neutral principles should not under partial compliance require sacrifice of an agent where the total compliance effect on her, taking that sacrifice into account, would be worse than it would be (all other aspects of her situation remaining the same) under full compliance from **now on**.

צריך לדמיין full compliance, ומה הייתי צריך לעשות במקרה של full compliance – המוסר לא ידרוש ממני לתת יותר ממה שהייתי נותן תחת full compliance. נשים לב שמיוחסת חשיבות לנתון היפותטי (כמה היינו צריכים לתת). מסיבה זו, אסור לקחת 30% מס לתרומה, אם ממי שאתה לוקח את זה, אין חובה מוסרית לתרום.

למה לקנות את ה Compliance Condition?

▪ האינטואיציה הבסיסית על הגינות.

נשווה בין שני מצבים – בשניהם אני נותן 100 ש"ח. במקרה אחד אני צריך לתת 200, לא הייתי בסדר. במקרה שני, תחת full compliance אני צריך לתת 100, אבל בגלל שאחרים לא נותנים, אני צריך לתת 200, ואני לא עושה את זה. בשני המקרים התוצאתן יגיד שצריך לתת עוד 100. במקרה הראשון ברור שאני לא בסדר, בשני לא ברור. אופציה היא שאני צריך לתת את ה-100 כדי לשלם עבור מי שלא שילם, ואז לקחת ממנו (תביעה, גניבה, ...).

יש ניסיון להציג את beneficence כמטלה קבוצתית, ולא אישית. לא ברור איך זה עוזר. אולי דווקא בגלל שזו מטלה קבוצתית, כל אחד צריך לכסות על השני.

ניקה דוגמא אחרת – נניח שיש רק מדינה אחת עשירה, וכל שאר המדינות מאוד עניות (בשל עניין של מזל). האם במצב של Full Compliance, נכון לדרוש מהמדינה העשירה לתת את רוב כספה? נראה אינטואיטיבית שיש בעיה של over demandingness (וה compliance condition לא עוזר בדוגמא זו). אפשר לקחת את הדוגמא הזו על בני אדם, ולא על מדינות, לא יהיה הבדל.

ביקורת על ה Compliance Condition

1. איך צריך לחשוב על פעולות של אחרים? כשאני חושב על הפעולות שלי, אני לא רק חוזה, אלא גם מנסה להחליט איך לפעול. אבל כשאני חושב על פעולות של אחרים, אני לא שוקל, אני רק חוזה. הם סה"כ נסיבות לצורך התכנון שלי.

מבחן השאלה הרלבנטית: מישו צריך להחליט אם ללחוץ על כפתור, ואנו מספיק לו אינפורמציה בנוגע לתוצאות, ומותר לו לבקש עוד. נניח והוא שואל 'האם זה יגרום לעוד סבל?' – ברור שזה רלוונטי. אם הוא ישאל 'האם מי שיפגע, הוא ג'ינגי?', כנראה שהיא לא. ננסה לקחת את המבחן הזה לסוגיה הזו – נניח והוא שואל 'איך אחרים יפעלו?', ו'האם הפעולה שלהם תהיה מותרת מוסרית?' נראה שזה לא שאלה רלוונטית. אם אנו יודעים על כל ההשלכות האינסטרונטליות, זה לא צריך לשנות אם פעולה נחשבת הפרה או לאו.

6.6.2007

המשך – מה עושים עם Partial Compliance?

בעיקר עם העלויות שלו – מי ישלם עליהן?

ביקורת על התנאי של Murphy (ראה Handout)

1. **עבר ועתיד** – מי ישלם על נזק שגרמו לפני הרבה זמן? לטענת מרפי, אפשר לדרוש מאיתנו כיום לשלם על זה. יש כאן בעיה – או שמחילים את התנאי אחורה, או שלא. אם כן – יש כאן בעיית סבירות חמורה – האם מישוהו שהטילו בו מום, או שיש לו מום טבעי, צריך להשפיע על חובותי? בנוסף, למה צריך שיהיה הבדל בין התמודדות עם Non compliance מהעבר מול Non compliance מכיום? (פתרון אפשרי הוא להגיד שאני צריך כן צריך לפצות על נזק של מי שגרם ואיננו יכול כבר לתקן, כי הוא מת לדוגמא, ולא עבור מי שכבר יכול לתקן).

2. **הגינות – 5.5**

טיעון: (יש רעב, שבע רע שלא תורם, שבע טוב שתורם)

1. מי שאחראי לרעב זה השבע הרע

2. לכן, השבע הטוב למחצה לא אחראי לרעב.

ברור שהוא נכשל – נראה כי הוא מניח שזה משחק סכום 0.

3. האם יש מתח בין שיקולי הגינות לבין שיקולים agent neutral של beneficence?

טיעון:

a. אם יש התאמה חח"ע ועל בין שתי קבוצות, הן גדולות באותה מידע.

b. אם הן גדולות באותה מידע, אף אחת לא מכילה ממש את השנייה.

אבל יש התאמה חח"ע ועל בין הזוגיים והטבעיים, כשיש הכלה ממש. מה הבעיה? יש לנו תפיסה

מסוימת של גודל של קבוצה בהנחה a, ותפיסה אחרת בהנחה b.

מה ההקבלה? אלו פשוט שיקולים שונים (ההגינות והAgent neutral). צריך פשוט לבחור.

The collective Principle

התיאוריה החלופית – דרישת אופטימיזציה – תשקיע כמה שיותר שיוצר תרומה **בעולם הממשי**, אבל תגביל את עצמך על ידי הCompliance condition.

יש טענות, שהדבר הנכון לעשות בעולם האקטואלי, זה מה שהיה צריך לעשות בעולם האופטימלי בו כולם היו עושים מה שהם היו צריכים לעשות. הבעיה היא שמבחן אוניברסליות כזה יוצר בעיות, כגון – נאמר, שאני רואה משאית תקועה בדרך, ולא יעזור אם רק אני אעצור – צריך 4 אנשים כדי להיזז אותה. נניח ואני יודע שאף אחד לא יעצור – האם ראוי שאני אעצור? תחת המבחן שתיארנו, כן. אבל זה נראה בזבוז משאבים מטופש. (זה ההבדל מול הדרישה של מרפי, שהיא אופטימיזציה).

כלומר, על פי מרפי – מהעולם האופטימלי אני לוקח את **הגבול**, מהעולם הממשי אני לוקח את **הפעולה האופטימלית**.

נשים לב – אם בעולם האיזדאלי הייתי צריך לתרום \$100 לאגודה לזכויות האדם, ובעולם הנוכחי הכסף ישמש יותר טוב לילדים מאפריקה, אני אצטרך לתרום \$100 לילדים מאפריקה.

התנגדויות:

מלחמת האזרחים – בואו ונחשוב על מישהו שיש לו נורא מעט, אבל תחת full compliance, היה לו הרבה. מבחינת beneficence – הוא לא צריך לתרום, אפילו מגיע לו. אבל נראה שגם אני לא צריך להמנע מלהזיק לאחרים...
בנוסף, נניח ואני נתקל במישהו שנורא זקוק לעזרה – אם אני לא מחויב לתרום, אני לא חייב לתת לו כלום, אפילו אם הוא רעב ללחם, ואני נמצא כעת עם כיכר שקניתי.

Rescue Cases

נניח ואני ועוד מציל נמצאים בבריכה, ואני יכול להציל בעלות מסוימת. המציל השני הוא זה שחייב להציל (העלות של ההצלה שלו נמוכה מהותית). נניח ואני יודע שהשני לא יקפוץ. האם אני צריך לקפוץ להציל? ע"פ מרפי – נראה שהוא יגיד שאתה לא מחויב לכך. (נשים לב שהתשובה התוצאתנית נראית יותר מתקבלת על הדעת). אולי עדיף להסתכל על הפרות של אחרים כחלק מהמערכת הנסיבתית, וזהו?

קאנט והמאמר של HILL

The problem is that, in his formulation of the Categorical Imperative and elsewhere, Kant suggests that one can decide what is morally right in isolation from facts about the frailty and corruption of other human beings.

מה הכוונה כשאומרים שהאתיקה של קאנט אוטופית?

נשים לב שיש 3 ניסוחיים לציווי הקטגורי של קאנט, והם לא שקולים כמובן. (למרות שקאנט טוען שכן).
נוסחת החוק האוניברסלי: 'פעל לפי החוק שתמצא שיהיה חוק אוניברסלי'.
(בעיית תיאור הפעולה – אולי הכלל שאני רוצה שיהיה אוניברסלי הוא 'תרום למי שקוראים לו אבי'?)

13.6.2007

המשך הדיון מפעם קודמת

דיברנו על מגבלה לדרישת beneficence בלתי מוגבלת – אנחנו לא צריכים לפעול כמו שהיינו פועלים בעולם בו כולם היו מצייתים, **אלא באופן הכי יעיל** בעולם הנוכחי, עם גבול למה נדרש מאיתנו. הגבול הוא – מה שהיה נדרש מאיתנו בעולם האידיאלי.

Hill והקשר הקאנטיאני

הוא מתנגד לאתיקה הקאנטיאנית, שדורשת ממך לפעול לפי מה שהעולם האוטופי דורש ממך. זה בניגוד לעובדה שיש לקאנט תאוריה של ענישה – מה שמפליא, עקב כך שבעולם האוטופי אין צורך בענישה.

אנו נתקלים בבעיה – מאחר ואנו מניחים את חופש הרצון (אצל קאנט), אי אפשר לדעת מה האחר יכול לעשות. אז איך אני אדע שמישהו לא יפעל נכונה מוסרית?

יתכן והבעיה של היל עם קאנט היא איך להתייחס למבחן האוניברסליזציה של קאנט. איך אפשר בכלל להתייחס לזה?

דוגמא למבחן האוניברסליזציה – אני אוהב לטייל הרבה במטוס, אבל אני עושה את זה רק אם פנוי. אם אני אבחן את הכלל 'כולם יטיילו הרבה במטוס', אז כמובן שהיא רעה. אבל, אם הכלל יהיה 'כולם יטיילו הרבה במטוס אם הם לא מפריעים'.

אבל נזכור את הבעיה הזו עם כלל האוניברסליזציה – אם אני מאפשר להכניס למבחן האוניברסליזציה הגבלה של כמות האנשים שהוא חל עליהם, אז הרסנו אותו לחלוטין. נשים לב – קאנט לא אומר שאסור להתייחס לאנשים כאמצעי בלבד – אלא שאסור להשתמש לאנושיות שלהם כאמצעי בלבד. נשים לב שלפי זה, אין בעיה עם תועלתנים – שכן לוקחים את זה בחישוב.

יתכן ואפשר לפתור את כל הנושאים האלה אם היינו פותרים כמו שצריך את בעייתי מבחן תיאור הפעולה. הבעיה היא שמבחן האוניברסליזציה מתייחס לתיאור הפעולה, לא לפעולה. השווה את 'הרוג את סבתך בשביל הירושה', מול 'עשה כסף בידך'.

אולי צריך לדרוש שהתיאור יחשוף את הטעם לפעולה? זה עדיין לא פותר באופן מלא – דוגמת הסבתא. היל מדבר קצת על 'ניקיון כפיים'. האם אנו מלכלכים את כפינו בכל פעם שאנו מקבלים פעולות לא מוסריות של אחרים? אם אני משתף פעולה עם ממשל מושחת כדי לתרום לתוצאות, האם זה תקין מוסרית? הוא אומר שתלוי, אבל בטוח אין מניעה מוסרית חזקה להתייחס לפעולות לא מוסריות של אחרים.

פיליפס מציג ביקורת על תאוריה רולטיאנית – רולס טוען שיש קדימות לתאוריה אידיאלית (שבה מניחים שכולם מקיימים) לתאוריה לא-אידיאלית (ללא הנחה זו). לא ברור מה משמעות הקדימות. השאלה היא

איך מגיעים מתאוריה אידיאלית ללא אידיאלית – מחשבים את התאוריה האידיאלית, מכניסים את הנתונים הנוכחיים, ומנסים לשנות כמה שפחות. לא ברור אבל מה זה 'לשנות כמה שפחות'.

הסתברויות וסיכויים

ענישה

הצדקות של ענישה מתחלקות ל:

1. הרתעה – הרי Intrinsic, הרתעה היא גרימת נזק לאחר, ורעה. אפשר להצדיקה אם ההרתעה שווה את זה מבחינה הרתעתית.
a. בעיה – ממש לא קריטי להעניש דווקא את האשם... אולי עדיף פשוט לעשות מעט case פומביים?
2. גמול – הגישה הקאנטיאנית – הענישה היא הגמול הראוי למעשה הרע. 'הענישה קוראת לעונש'. הענישה משיבה איזון. כאן חשוב אם הנענש הוא אשם. הם מאמינים במגבלה נגד הענשת חפים מפשע.
3. תיקון האדם – לטפל כדי 'למנוע' המשך פשיעה.

הבעיה לדאונטולוגים

לעניינו – במקרה של מגבלה דאונטולוגית – הדרך היחידה לא להעניש אף פעם חף מפשע, זה לא להעניש **אף פעם**. אבל יש לזה עלויות גבוהות מדי. צריך תשובה לבעיה האמיתית – מאיזה אחוז של הסתברות שהוא אשם, להעניש.

'עדיף ש 10 אשמים יסתובבו חופשי, משחף מפשע אחד יואשם על לא עוול בכפיו' – חשוב להבין, שזה אומר שמותר שיהיו חפים מפשע בכלא, פשוט היחס הוא די גבוה.

אפשר להגיד שאולי אנחנו רוצים רף אחד במקרה הפרטי של הענישה, ורף אחר במקרה הכללי של הענישה. לא ברור שזה קוהרנטי. כנראה שזה לא.

ניקה את המקרה הבא – יש גולש שגולש לאיזור אסור, ויגרום למוות של 10 איש. הדרך היחידה למנוע את זה היא לירות בו. אם הוא עושה את זה בכוונה, צריך לירות בו. אחרת, אסור כנראה (זה to chop up chuck). מאיזה הסתברות שאני יודע אם הוא עושה את זה בכוונה אני צריך לירות בו?

בנסיבות מעשיות, לעולם לא אדע אם הוא עושה את זה בכוונה. מה יעשה הדאונטולוג? יגיד 'רק אם יש ודאות מלאה שהוא עושה את זה בכוונה, תירה'. זה גורר פציפיזם מוחלט וחזק.

אפשר להגיד מהכיוון האחר – אם יש חשד כלשהו שהוא עושה את זה בכוונה, תירה. זה גורר to chop up chuck תמיד (אולי הוא הולך לרצוח ילדים חפים מפשע?)

הגישה התוצאתנית

נשים לב שלתוצאתן אין כאן שום בעיה – תכניס שיקולי הסתברות לתחשיב.

נשים לב – Smith ו Jackson לא יוצא נגד הדאונטולוג דווקא, אלא נגד אבסולוטיזם. אנוך טוען שהבעיה מתעוררת אצל כל דאונטולוג, לא רק אצל אבסולוטיזם.

שאלה מעניינת היא לא רק חוסר ודאות לגבי הנתונים – אלא חוסר ודאות לגבי המוסר. אם אני לוקה

בחוסר ודאות בנוגע לגבי תוכנו של המוסר, איך לוקחים את זה בחשבון?

סוג נוסף של חוסר ודאות הוא בורות עמוקה יותר – מקרים בהם אין לי את נתוני ההסתברות. במקרה זה גם התוצאתן נכנס לבעיה...

הטיעון של Jackson & Smith

נניח שאתה חייב לבחור – א', ב' ולא לעשות כלום יגרור קטסטרופה נוראית. אתה צריך לגרום שימות אדם א' בהסתברות של 100%, לעומת חמישה אנשים ימותו בהסתברות של חמישית. מה עדיף?

ניקה את זה לתאונות דרכים – נגיד שיציבו מולך 300 איש שימותו אם תמשיך תנועה בשנה הקרובה. האם היית נותן להם למות? ואם אתה יודע שאלה יהיו 300 איש מתוך תושבי המדינה? זה משנה?

Decision / Subjective ought – החלטה שהסוכן צריך לקבל על סמך הידע שיש לו.
Objective Ought – להגיד מה היית צריך לעשות, בדיעבד, עם הידע שחסר.

ברור שDecision ought זה מה שחשוב, ולא הObjective ought.

יש הצעה לתת ערך אינסופי שלילי למעבר על כלל דאונטולוגי שאנו לא רוצים לעבור עליו בכל הסתברות של טעות. אז, בכל מקרה של הסתברות גבוהה מאפס, הנזק יהיה אינסוף. חשוב לשים לב – זו הגדרה של הדאונטולוגיה כתוצאתנות...

אבל אפשר להציל את הטיעון – שלמגבלה דאונטולוגית יש קדימות לקסיקלית על ערכים תוצאתניים. אם אומרים שיש ערך רע גבוה ולא אינסוף – אז 'the numbers count'. בהתאם להסתברות הנזק, נחליט אם ההסתברות. ואז זה לא עמדה אבסולוטיסטית.

20.6.2007

סיכום משיעור שעבר

אנו ממשיכים בדיון של איך צריך לקחת בחשבון בתורה דאונטולוגית הפרות של מגבלות דאונטולוגיות, בהקשרים של הסתברויות. הצגנו את פתרונות הקצה.

הזכרנו את הקשר של הבעיה לבעיית הענשת החפים מפשע, והזכרנו את הפתרון התוצאתני הפשוט.

הרחבת הטיעון לדאונטולוגים מתונים – לא תתכן אם נמדל הפרה כערך שלילי גדול, לא אינסופי.

אפשר כמובן לתת תשובה בתצורת (moral certainty) threshold. זו התשובה שגם דאונטולוג צריך לתת. עם התשובה הזו, רוב הטיעון יחול גם על עמדות מתונות של דאונטולוג.

מה הבעיה כאן:

1. התנגדות עמידות – למה הthreshold הוא 2.0% ולא 2.000001%? דיברנו עליה, לא מהותי.

בעיית שני גולשי הסקי:

נניח ויש לנו שני גולשים סימטריים לחלוטין (כל אחד הורג אחרים, לא בטוח עד כמה הם תמימים).

הסיכוי שא' אשם הוא 90% (וכך גם ב', מסימטריה).

אנו אמורים לירות בשניהם (מעל הסף – נניח והוא 85%).

כעת נשאל – האם לירות בא' וגם ב'? הסיכוי ששניהם אשמים הוא $81\% = (0.9)^2$. לכן התשובה אם

לירות בא' וגם בב' היא לא. בעיה...

נסמן $O(s_1)$ - חייב לירות ב1 (2 בהתאמה). כלומר, הגענו

$$ל (O(s_1) \wedge O(s_2)) \wedge \neg O(s_1 \wedge s_2)$$

נשים לב – יש בעיה, היא לא סתירה לחוקי הלוגיקה. מה שראינו שאין לנו לינאריות בכלל. הם מציעים

את הכלל (agglomeration) - $O(s_1) \wedge O(s_2) \Rightarrow O(s_1 \wedge s_2)$, שלא יהיה תקף עם מה שראינו

לעיל. הם טוענים שלא סביר שהוא נכשל כאן.

נסכם – אין לנו כאן סתירה לוגית קלסית. יש אם מניחים agglomeration. גם אם הוא נכשל כאן, זה לאמץ דילמה מוסרית בעייתית.

(נשים לב שהבעיה ממש דומה לענישה – אם הספק הסביר הוא 99.98%, אזי עבור 1000 אנשים, כנראה שאני אכניס אדם חף מפשע לכלא).

פתרון: Threshold הוא לאדם אחד, לא לכמה.

אבל מה אם אותה יריה תהרוג את שניהם?

אפשר להתייחס לנושא ה'reasonably complain', שהוא הוענש למרות שעבר הthreshold. במקרה

זה, מותר לירות בשניהם – אף אחד מהם לא יוכל reasonably complain.

הצעה של עדי: לא' וב' אין זכויות – לא' יש זכויות, לב' יש זכויות.

הצעה שלי: ממוצע אשמה.

טענה: כדי להפעיל של מבחן כוונה, יש להבין את הכוונה.

שאלה: איך צריך לפרש את הכוונה? דדיקטו (תחת תיאור), דרה – כמו שאני מאמין.

לדוגמא – הכוונה האסורה היא להרוג חפים מפשע. האם אסור להרוג אנשים שהם בפועל חפים מפשע? (דדיקטו), או דרו – אנשים שאני חושב שהם חפים מפשע?

לכן – כשאומרים – אסור לי להרוג את מי שאני חושב שהוא חף מפשע, אזי עד איזו הסתברות. לכן כוונות לא יפתרו לנו כלום.

הגבלה של אבסולוטיזם - ראינו שהבעיה עולה גם אצל דאונטולוגים מתונים.
יש כאן בעיה שהם ממדלים בעיות דאונטולוגיות באופן תוצאתני – אחרת, לא ברור מה יש לו להגיד מלכתחילה.

הנושא הבא:
אינטואיציה ומתודולוגיה

27.6.2007

אינטואיציות ומתודולוגיה

פעם שעברה הוצגה הפרודיה בנוגע לאתיקה. השאלה היא למה להסתמך על אינטואיציה באתיקה מוסרית. השאלות הן:

1. הן מהימנות?
2. למה לעשות תאוריה, אם בוחנים אותן באמצעות אינטואיציה?

3. מהו אינטואיציוניזם

יש הרואים בזה את העמדה הרואה באינטואיציה כסוג של אקסיומה. יש הרואים אותה כסוג של עמדה פלורליסטית – הרבה חובות ראשוניות. מה שאנו נשאל זה אם זה מוצדק אפיסטמית אפילו טיפה להסתמך על אינטואיציות. מהן אינטואיציות מוסריות? אנו נתייחס לשיפוטים שנראים לנו אמיתיים. יש כאלה שמוסיפים שהם צריכים להיות לא היסקיים.

בינתיים השאלה שלנו היא אם תאוריה מנביעה שיפוטים שנראים לנו שקריים – האם זה מפריך אותה? או לפחות נותן סיבה לפקפק בה? וכמובן גם להפך. אפשר להגיד שהשאלה היא בעצם הכללה של הקודמת – מתי נכון להגיד ש'נראה לי שמהו' זה ראשית הצדקה שלו?

4 - פתרון אפשרי Debunking Intuition Altogether

הרעיון הוא – אינטואיציות זה פשוט דעות קדומות. אינטואיציות מוסריות לא רלוונטיות בכלל. השאלה המעניינת אז – מה צריך לגרום לנו לקבל דווקא תועלתנות? האם זו דווקא אינטואיציה? יש היגידו שזו לאו דווקא אינטואיציה.

העמדה שתעניין אותנו יותר זה לא העמדה שאומרת שצריך לזרוק את כל האינטואיציות, אלא אולי חלק מהם – אולי נקבל אינטואיציות רק על עקרונות, ולא על שיפוטים פרטיים?

נניח שאין תחליף לאינטואיציות – זה לא מנביע שחייבים להשתמש בהן – אולי זה ספקנות (מלאה ואמיתית) למוסר – כלומר, ידע מוסרי אינו מן האפשר.

להגיד ש'seemings' ('נראה לי') לא נותנים שום טעם להאמין, ולכן גם אינטואיציות לא – אז יש לנו בעיה גם עם פרצפציה, וכיו"ב.

5. התשובה המתבקשת – Reflective Equilibrium - 'שיווי משקל רפלקטיבי'

5.1 – שיווי משקל רפלקטיבי צר – יש לנו הרבה האמנות אתיות, שאנו בודקים אותן אחת מול השניה, ואף אחת לא נחשבת כאקסיומטית. המטרה שלנו תמיד תהיה **לשנות כמה שפחות**. כמה שהמערכת נמצאת בשיקול משקל יותר גבוה, כך היא יותר מוצדקת. ע"פ הגישה הזו, תפקיד האינטואיציות הן נקודות פתיחה בעלות מעמד הצדקתי לא היסקי. הסטטוס ההצדקתי של האינטואיציות הינו לא היסקי, אבל ניתן לשינוי באופן היסקי. נשים לב – שיווי המשקל הרפלקטיבי דומה לקוהרנטיזם, אבל נקודות ההתחלה מוצדקות באופן חזק – וזה דומה לפאונדנטליזם. השאלה היא בסופו של דבר אם יש האמנות שיש להם בסיס לא היסקי לא ניתן לרויזיה. הרוב יגידו שזו סוג של פאונדנטליזם.

Wide reflective Equilibrium - 5.2

הרעיון כאן הוא שיווי משקל בין כל השיפטים בכלל. איזה עוד שיקולים רלוונטיים? אולי שיפטים על חיות. לדוגמא, אם רואים שקופים חושבים, אז צריך להתייחס אליהם באופן אחר מוסרית. אולי גם תאוריות על 'personhood'. המקרה המעניין יותר זה שיקולים אפיסטמולוגיים – מתי אנחנו טובים בגיבוש האמנות? לדעת מה שגורם לנו להטעיות קוגניטיביות, ולהסיר את ההאמנות הרלוונטיות (המוטעות). Depaul מוסיף את הרעיון שאנו צריכים לעשות משהו יותר רדיקלי – לשקול חלופות שאחרים מקבלים ואני לאו.

הבחנה בין אינטואיציות

Hare – סביר שפרצפציה עוצבה אבולוציונית. לכן היא מהימנה (לפחות לגבי nearby mid-sized objects). לכן מוצדק אפיסטמולוגית להסתמך עליה. הרעיון הוא דומה – האינטואיציות המוסריות שלנו עוצבו אבולוציונית. לכן מוסמך להסתמך עליהם רק במקרים שמתאימים לאבולוציה – ולא בנוגע לנשק אטומי וכיו"ב. יש מקרים שחורגים גם מהאינטואיציה – כי היא עוצבה אבולוציונית. כמו שפרצפציה טובה לגבי עצמים בינוניים קרובים, אזי אינטואיציה טובה לדברים מסוימים. (ברור שזו עמדה טובה לתועלתן). התנגדויות:

1. מי שישרוד זה לאו דווקא המוסרי.
2. למה אינטואיציות מוסריות עוצבו על ידי אבולוציה?
3. שיקולים אבולוציוניים לא גוררים אופטימליות.

4.7.2007

המשך אינטואיציות

אינטואיציות – שיפוטים מוסריים שנראים לנו ראויים. מקרה פרטי של השאלה הכללית – מתי seemings תומכים אפיסטמית בשיפוטים.

פתרון אפשרי אחד – לזרוק את האינטואיציות (ולדבוק בתועלתנות). הבעיה עם זה – למה דווקא תועלתנות? מי שמגן על עקרון התועלת, מגן עליו כי הוא נתמך באינטואיציות. נדמה שעמדה אלמיניטיביסטית בנוגע לאינטואיציות מונעת אפשרות לעשות מוסר (לכן יכולה לגרור ספקנות בנוגע למוסר).

לדחות כל שימוש אפיסטמי בשיקולים אינטואיטיביים מונע כל סוג של שימוש, כולל את עצמו.

Reflective Equilibrium נותן לנו תשובה לשאלה האפיסטמית – האינטואיציות מספקות הצדקה. אבל אין כאן תשובה לשאלה המתודולוגית – למה לעשות תאוריה, ולא פשוט להשתמש באינטואיציות?

הזכרנו שחלק מהשיקולים שכדאי להכניס לשיווי המשקל המוסרי (הרחב) הם גם אפיסטמיים. מתבקש להגיד שהכל הוא שיקול משקל מוסרי רחב. אפשר יהיה להגיד שחלק גדול מהתאוריות המוסריות האינטואיטיביות המוצעות הן מקרה פרטי.

ההצעות שנראה הן לקבל רק חלק מהאינטואיציות.

Hair מציע לקבל רק דברים שדומים לעולם הנוכחי – שיקול אבולוציוני – לקבל רק אינטואיציות לגבי דברים שדומים לעולם, כי לזה הסתגלנו מוסרית.

(6.2) Peter Unger

הוא מדבר על אינטואיציות בנוגע להצלה – מה מקור ההבדל בין לא לתרום ל-UNICEF, לעומת להציל את הילד הקרוב אליך. הוא טוען לגבי העדפת אינטואיציות לגבי עקרונות על פני מקרים ספציפיים. (מן הסתם, אינטואיציות תועלתניות).

הוא יוצא כנגד 'השמרן' שרוצה לשמר אינטואיציות שהוא מתנגד אליו. הוא טוען שהשמרן לא מקיים את שיקול הדעת המוסרי הראוי. השמרן טוען שהאינטואיציות שלנו לגבי מקרים פרטיים משקפות את ערכינו הבסיסיים המוסריים, ולכן טובות. Unger טוען שהן לא רק לא ראייה טובה לאמת המוסרית, אלא גם לערכים הבסיסיים המוסריים.

מה הנימוק שלו (Liberationism) – הרעיון הוא ששווה בין מקרים, ונראה שהאינטואיציות שהשמרן מנסה לשמר הן אבסורד. ולכן, אפשר להפטר מהן.

דוגמת Vintage Sedan – אתה נוסע ב-Vintage sedan, ורואה מישהו מדמם, ואתה לא מעלה אותו בשביל לשמור על המושבים. למה? (זאת כמובן המעטפה עם בקשת ה-100\$ של UNICEF). ברור שה-100\$ הן דרישה קטנה יותר. הבדל אחד – רשות הדואר. הטענה תהיה ש-Vintage sedan הוא רע מאוד, והמעטפה לאו – מיועדת לפח.

הדיאגנוזה – מה מסביר את התשובה שלנו - כמה משהו בולט לנו לעין וצורם. הבדלים שלא עושים את העבודה. כשנתמקד בכל אחד מהם, אמור להיות לנו ברור שהוא לא המשפיע – והוא נותן וריאציה שמראה שהוא לא האחד הנכון.

1. מרחק פיזי – התשובה תהיה שכוחות מוסריים לא נעלמים עם המרחק. נראה נכון, אבל לא מובן מעליו. נתאר אבל מקרה אחד – משהו כמו המעטפה אבל קרוב (קבצן), ומשהו כמו המכונית אבל רחוק (אתה מקבל שדר רדיו שאומר לך לבוא להציל מישהו מעבר לגדר).

2. מרחק חברתי –

3. ישירות רכישת האינפורמציה – יש הבדל בין לראות אותו מדמם לבין לקבל מעטפה. אבל ברור שלא נרצה שזו יהיה ההבדל – לדוגמא, לא נרצה שיהיה הבדל בין מעטפה עם הסבר לבין פרסומת בה רואים ילדים אפריקנים גוססים (או תוכנית טלוויזיה – 'הצל אפריקני'). אין ספק שזה משפיע פסיכולוגית, השאלה היא אם יש הבדל מוסרי. נרצה להעדיף מוסרית מי שמתייחס לפרסומת הויזואלית?

4. 'רק יגרום לעוד דורות מסכנים' – אולי לא כדאי לתרום ל-UNICEF, כי סה"כ נגרום לעוד מסכנים. אין צורך להכביר מילים... (ויש גם נימוקים אמפיריים שהיא פשוט לא נכונה). בנוסף, אפשר לתאר דוגמת Vintage sedan, אז הוא יוכל להמשיך לחזר אחרי נשים, להפיץ את זרעו ולהוליד ילדים אומללים.

5. לא המציל הפוטנציאלי היחיד – הוא טוען שזה שטויות. אתה יודע שלא יצילו את כולם. בנוסף במקרה ה-VINTAGE SEDAN, אם אתה יודע שאף אחד לא יציל אותו.

6. הממשלה – 'הממשלה צריכה לטפל באפריקאים'. אבל היא לא עושה את זה... (נשים לב – זו טענה נגד Liam Murphy – על non compliance).

7. the continuing mess – אני לא אפתור את הבעיה האפריקנית כולה. נראה שזה מסביר פסיכולוגית. אבל אתה באמת מציל שני ילדים, לא תורם אלפית הסנט ל מיליון...

8. אין סוף לחובה –

ניח כעת Unger צודק – נראה שהרשימה שלו די ממצה, ושההבדלים לעיל לא משנים. מה נובע? Unger טוען שה-sense common האינטואיטיבי שלי נופל. אפשר להכליל את זה מעבר ל Vintage sedan ומעטפות.

השאלה היא האם מישהו יכול לכתוב מאמר דומה על העקרונות של Unger...

Unger חושב שיש טעם להעדיף אינטואיציות על עקרונות מאשר מקרים קונקרטיים. אולי יש נימוק בכיוון ההפוך? אפשר לטעון לזה מבחינת רמת הביטחון שלנו. אנו בד"כ פחות בטוחים בעקרונות, וזה מוביל אותנו למקרים פרטיים.

Singer

המאמר לא מעניין / רציני לדעת אנוך. הוא חושב ששיקולים אבולוציוניים חושפים את המקור של שיקולים אתיים. רואים (במחקרים פסיכולוגיים) שיש קשר בין שיקולים אתיים לבין רגשות. אין לנו

נטיה אבולוציונית להתייחס לכפתורים שהורגים אנשים, או למעטפות שמצילות. סינגר טוען שזו הסיבה שצריך להעיף את האינטואיציות שמתבססות על האבולוציה הזו.

נשים לב – האמפירה יכולה רק להגיד איך אנו עובדים, לא מה נכון לעשות. FMRI יכול להסביר אולי למה אני בוחר א' ולא ב', לא מה כדאי לבחור. האמפירה תשלול את המשקל הראייתי של האינטואיציות. אבל הוא עצמו לא עושה את זה – כשהוא טוען שאין הבדל בין צורת הריגה / הצלה, אז הוא משתמש גם באינטואיציה... בנוסף, הוא מסתמך על אינטואיציות בנוגע לעקרון התועלת. הוא טוען שעקרון התועלת הוא לא אינטואיציה – אבל אז הוא מסביר שזה עקרון שאי אפשר להסביר אותו אבולוציונית, ולכן אין לו debunking explanation מסוג זה. איך זה תומך אותו? לא ברור.

מה שהוא יכול להגיד (אבל הוא לא), זה שתמיד אינטואיציות נותנות הסבר. והסבר אבולוציוני ממוטט את זה, ולכן לאחר הקרב, נותרה האינטואיציה על העקרון התועלתני.

נחזור למהימנות

האם יש טעם לקבל את זה ששיפוטם אינטואיטיביים אמינים? כנראה שצריך להכניס גם מידה, כי אנו בטוחים ברמה שונה אינטואיטיבית בדברים שונים. Depaul מעלה את השאלה, אבל לא בגרסתה החזקה ביותר.

הוא אומר שאין לו הסבר למה אינטואיציות הן מהימנות, אבל זה לא מונע ממנו להצדיק האמנות על זה - כמו פרצפציה – אין לנו הצדקה עצמאית להאמנה בצדקתן, אבל מוצדק להשתמש בה. נעבור לניסוח חזק יותר – נניח ואנו מגלים מישוהו עם המון האמנות לגבי כפר בתאילנד. מגלים שיש קורלציה מדהימה, וההאמנות שלו נכונות. מה שקריטי זה שקורלציה כזו היא מדהימה – ואם לא היה לנו הסבר, היינו נוטים לפקפק בה.

נחזור לענייננו – יש אוסף אידאות מוסריות אפלטוניות. יש את השיפוטם המוסרים האינטואיטיביים שלנו. מה יכול להסביר קורלציה? האידאות נדחפו לנו לראש? לא, אידאות לא עושות זאת. זה נראה כמו נס לחשוב שיש קורלציה כזו.

כעת, נניח שאנו לא יודעים אם יש קורלציה. אם יש קורלציה, אז היא נס. מכך נובע שסביר להניח שאין קורלציה...

איך אפשר להסביר קורלציה? יחס סיבתי – מכל כיוון (או שיש גורם שלישי שגורם סיבתי לשניים שאנו רואים את הקורלציה ביניהם).

אבל מי אמר שאידאות מוסריות מקורן בעולם האפלטוני? אם אומרים שאמיתות מוסריות מקורן ב'תרבות מוסרית', ואז נפתרת הבעיה – יש קשר סיבתי. נשאר אתגר רק לריאליסטים (שאינם נטורליסטים) - מי שחושב שיש אמיתות מוסריות אידיאליות.

אנוך משחק עם הרעיון האבולוציוני הספקולטיבי, שבהינתן הנחה שמוסריות טובה אתית באופן מסוים, אז זה מסביר את הקורלציה בין אידאות מוסריות לבין האינטואיציות.

Depaul מדבר על השאלה הבאה – נניח שאני עושה WRE (wide reflective equilibrium) – ועוד מישהו עושה, ויש לנו עמדות שונות מאוד. מה אמורים לעשות?
תשובה אחת תהיה להגיד שדעתי מוצדקת, לאו דווקא אמיתית. הרי יש לנו ראיות שונות.
ל Depaul יש את התחושה ש WRE היא האופציה היחידה. נראה שאין לנו את ברירה – אי אפשר לא לתת משקל ראיתי ל'seemings, ואם כן נותנים – אז צריך WRE. אין דרך אחרת לבצע שיקול דעת.
לכן אולי פרגמטית מוצדק להשתמש באינטואיציה – אבל זה לא מציל אותנו מספקנות.